

GŁOS POLSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY I LITERACKI.

Prenumerata miesięczn. w Łodzi mk. 5.000.000
 " " " Kraju " 6.500.000
 " " " zagran. 12.000.000
 Odnoszenie do domu 250.000 mk. miesięcznie
 Głos Polski" łącznie z „Kurierem Wiecz.”
 wraz z odnoszeniem 3.300.000 mk. miesięczn.

Cena 250.000 mk.

Redakcja i Administracja
 Łódź, Piotrkowska nr. 106.
 Telefony: Redakcji nr. 19-71,
 Administr. 199. Nocny — 799.

Ogłoszenia: I strona i w tekście 150.000 mk
 za wiersz Nekrologi 100.000 "
 milimetr. Nadesłane po tekście 100.000 "
 jednoszp. Zwyczajne 80.000 "
 Strona gazety dzieli się na 10 szpalt ogłoszeniowych. 65000
 Ogłoszenia zaręczynowe i zaślubinowe 6.000.000 mk
 Ogłoszenia zamiejscowe obliczane są o 50 procent.
 " za firm zagranicznych o 100 procent drożej "

Dziś wielka premiera!

CASINO

Dziś wielka premiera!

MONUMENTALNE ARCYDZIEŁO FILMOWE

„Skrzydlaty zwycięzca“

potężny dramat lotniczy, wykonany przez polską wytwórnę „AEROFILM“, według znanego lotnika i literata Stanisława Karpińskiego.

W rolach głównych: **Lena Heczynaszwili-Karpińska, Józef Węgrzyn, Lili-Ljana Zielińska, Aleksander Zelwerowicz, Stefan Jaracz, Miecz. Frenkiel, Nina Pawliszczewa, F. Parnell**
 i inni wybitni artyści scen warszawskich.

Niebywała wystawa: około 200 artystów i dziesiątki tysięcy statystów! Dziesiątki samolotów i samochodów! Ewolucje akrobatyczne i zdjęcia w locie! Początek przedstawień o 5-ej, w niedzielę, soboty i święta o 3-ej.

Grand-Kino
Wkrótce!!!

Niebywałe dotychczas widowisko. Sensacja. Olbrzymie cyrki. Hipodromy. Wścigi. Turnieje. Orszaki.
 Pochody. **TEODORA** Cuda architektury.
 Kurtyzany.
 Tortury.
 Pożary. Olbrzymie arcydzieło. Najgłośniejsza kurtyzana w cesarsk. purpurze. Pałace, parki
 Zapasy gladiatorów. Igrzyska. Balety. Dzikie bestje. Uczty. Orgje. Intrygi miłosne.

Prałat „rosyjski“ w Rzymie.

Podjęmowany niedawno tak uroczyście przez Warszawę, ks. arcybiskup Cieplak, przybył w dniu 3 maja do Rzymu. Ale przybył w jakże zmienionym charakterze! Cała prasa, a przede wszystkim katolicka prasa Watykanu powitała go, jako prałata rosyjskiego, jako dostojnika kościoła rosyjskiego. Ani słowem nigdzie nie wspomina się o tem, że jest to polak, że należy do narodowości polskiej, nie zaś rosyjskiej. Jego pobytowi w Warszawie nadaje się przytem znamiona czysto urzędowego tylko aktu, mającego na celu wymianę zdań z przedstawicielami państwa polskiego. Opinja watykańska wzięła poza nawias kompletnego milczenia to, co w życiu warszawskiej ks. Cieplaka było powrotem obywatela do swej ojczyzny, co było w sercu jego radością na widok wolnej, wyjarzmionej stolicy.

Arcybiskup Cieplak, wobec Watykanu, jest prałatem rosyjskim. W tej jego definicji wyczerpuje się cała jego osobistość. Wracając z Rosji do Rzymu, zatrzymał się w Warszawie dla pewnych formalności, celem atoli zasadniczym jego podróży był Rzym: jedyna i właściwa jego poza Rosją stolica. Rzecz jasna, w pałacach papieskich nie oszczędzono wyznańców „rosyjskiemu“ ani owacji, ani splendoru. Pius XI oddał mu na-

wet do rozporządzenia przepyszną starą willę pontyfikalską w historycznym Castel Gandolfo nad przednią tonią jeziora Albańskiego. Jan Cieplak będzie tedy osobistym, uprzywilejowanym gościem dworu papieskiego.

Ale znowu akcentuje się przytem oficjalnie, że będzie nim, jako prałat „rosyjski“.

Skąd ta oficjalna, systematyczna uporczywość ze strony sanhedronu rzymskiego w zacieraniu polskości arcybiskupa Cieplaka?

Pytanie to stawiam, oczywiście nie z urwagi na stan polskiego posiadania. O jednego księdza mniej, o jednego księdza lub nawet biskupa pa więcej: nie z bogactwa to i nie zuboży narodu naszego. Chodzi mi natomiast o cele i widoki Watykanu, który zbyt wytrawnym jest graczem, aby miał bawić się w tak przejrzyście maskaradę, bez głębszego dla się interesu.

Jakiż jest interes Watykanu? Gdyby stolica apostolska przedstawiała na zarekwirowaniu polskości a nawet osoby biskupa polskiego, nie widziałbym się zmuszony do protestów, owszem, sądzę, że możnaby jej bez targów odstąpić wielu z pośród duchowieństwa, które nie dorównywa ks. Cieplakowi ani poziomem wiary ani poziomem patriotyzmu.

Ale stolica papieska czyni ponadto rzecz inną, na którą w za-

den sposób polska racja stanu przystać nie może. Rekwiruje w arcybiskupie narodowość polską, a obleka go w narodowość rosyjską, aby stworzyć i podtrzymać drogą sercu swojemu fikcję, że Watykan ma swoich wyznawców także pośród Rosjan. Co więcej: że katolicyzm jest na drodze do całkowitego podboju Rosji, mającego urwieńczyć realizacją odwieczny sen papieży — unję wschodniego i zachodniego chrześcijaństwa pod tjarą Watykanu.

Znany doskonale dzieje tej fikcji rzymsko-katolickiej: nie dość wszakże zdajemy sobie sprawę z tego, że koszty owej fikcji w dziejach ponosiła przeważnie Polska.

Zdobycze zapędy papieżstwa doznały w latach ostatnich szczególnej podnieci z powodu przesłania dowoń, jakim organizacje kościelne w Rosji uległy ze strony rządów sowieckich. Prześladowania te we wspólnej połączyły niedoli oba obrządku: i prawosławny i katolicki. Czy na wspólność niedoli nie dałaby się zamiąć na wspólność obrony i walki? Na przynajmniej i solidarność, które z czasem mogłyby zrodzić to „jedno stado pod jednym pasterzem“, które stanowią koronę dyplomatycznych marzeń Watykanu?

Marzenia te nie chcą liczyć się z faktem, że katolicyzm w granicach Rosji pokrywa się niemal w

całości z polskością, z tą liczbą emigracji naszej, która bądź dobrowolnie, bądź przymusowo opuściła granice ojczyzny, udając się na wschód, i mniej lub więcej są tam zamieszkuje. Nie jest ona żadnym podbojem katolicyzmu, na Moskwie dokonany, i nie ma żadnych przed sobą widoków szerszego rozrastania się, rozwoju lub propagandy na gruncie etnograficznie rosyjskim. Rzym ze swoją swoistą tradycją, ze swą koncepcją kulturalną, polityczną, społeczną i filozoficzną; ze swoją tak odrębną sztuką i literaturą może pozyskać duszę tego lub owego Rosjanina; duszy mas rosyjskich nie zjedna i nie pozyska nigdy.

Każdy, z czyjejkolwiek strony podjęty, zamiar „nawracania“ Rosji na katolicyzm, pod formą najluźniejszego choćby związku zależności z Rzymem, byłby w stu-miljonowej ludności tego olbrzymiego kraju przyjęty, jako zamach, jako wyzwanie, na które od powiedziano by mobilizacją wszystkich żywiołów nienawiści na wojnę świętą, przeciw niepowołanemu apostołstwu. Rządy sowieckie nie wiele pod tym względem wniosły zmian w psychikę rosyjską, w tej zwłaszcza dziedzinie, która jest dziedziną stosunku Rosji do zagranicy. A już najmniej do roli pomostu między ludem ro-

syjskim, a Watykanem nadają się postacie takie, jak ks. Cieplak, witalny w Rzymie pod egzotycznym mianem prałata rosyjskiego.

Dyplomacja papieska może sobie witać w jego osobie jeden z pierwszych filarów katolicyzmu, tryumfującego w Rosji poprzez krew i męczeństwo swych ofiar. Roczniki historii, mimo to, zapiszą jego imię, jako ostatni dokument poniewierki polskiej w tułaczym bycie dawnej bezojczyźnianej i bezpaństwowej ery.

Rząd Rzeczypospolitej, interweniując swego czasu wobec Moskwy w sprawie ks. Cieplaka i jego towarzyszy, stał w obronie życia i bezpieczeństwa polaków, zamieszkałych w Rosji. Dla obrony praw i propagandy władztwa Watykanu na obszarach Rosji rząd nasz nie ma do uronienia ani jednego słowa i ani jednej kropli krwi swoich obywateli. To niezłomne przekonanie powinno się upowszechnić zarówno w Polsce jak w Moskwie i w Watykanie.

J. Przemyski.

Dr. med. St. Hurwicz

ul. 6 Sierpnia (Benedykta) 15/17

(Klinika D-ra Druelina)
 Analizy moczu, krwi, kału, płocin itp.
 Badanie anatomo-patologiczne nowotworów, wyskroblin i t. d.

Mieszkanie prywatne: Wschodnia 76

BILANS POLSKI.

Dane statystyczne o bilansie na szym za cały rok 1923 wskazuje...

Oto ruch przywozu i wywozu w r. 1923.

Table with 3 columns: Przyw., Wyw., Obr. (mili. fr. zł) for various countries including Poland, Great Britain, France, Germany, Italy, Belgium, and Czechoslovakia.

Z tego okazuje się, że obrót handlu zewnętrznego Polski tworzy mniej więcej dwudziestą część obrotu Anglii...

Co jednak wyróżnia nasz bilans z spośród wszystkich powyższych, to fakt, że jest on wśród nich jedynym bilansem czynnym...

Takich wpływów Polska tymczasem nie może posiadać. Tedy kraj, którego bilans płatniczy...

Pewnem usprawiedliwieniem małych obrotów jest powstrzymanie wywozu ziemiopłodów z Polski...

przewidywać, że wzrośnie wywóz wrobów włókienniczych...

Nie mamy jeszcze danych, któreby dookładnie wskazywały, jak się kształtuje obrót handlowy...

Należy jednak zaznaczyć, że w styczniu r. b. uświadniła się bardzo znaczna poprawa bilansu...

Warto jeszcze porównać nasz bilans handlowy z bilansem Rosji. Przedwojenny bilans rosyjski...

Charakteryzując nasz bilans, trzeba jednak uwydatnić, że najbardziej zmienna jego cecha jest największy obrót handlowy...

Za mała jest tylko wzmiana z innymi krajami. Nie umieliśmy dotychczas nawiązać nowych stosunków...

Rynek pieniężny.

Warszawska giełda urzędowa.

WARSZAWA 15 maja (Pat). — Na dzisiejszej giełdzie urzędowej notowania były następujące:

GOTÓWKA.

Dolarv 5,185; Funtv ang 22,85; Koronv czeskie 15,25; Lirv włoskie 23,15.

CZEKI.

Belgia 26—27,70; Bukareszt 2,70; Helsingfors 12 95; Holandia 193,15; Londyn 22,675—22,65; Nowy Jork 5,185—5,18—5,185; Paryż 30,75; Praga 15,27; Szwajcaria 91,85; Włochy 23,15; Wiedeń 7,325; Bony złote 0,70 — 0,75; 8 proc. pożycz. złota 8; Pożyczka dolarowa 2,85.

Notowania giełdowe w Londynie.

LONDYN, 15 maja (Pat) — Zamknięcie giełdy.

Table of London stock exchange rates for various countries including USA, France, Belgium, Italy, Spain, Portugal, Denmark, Norway, Sweden, and Austria.

Końcowe notowania w Zurychu.

Zamknięcie giełdy

ZURYCH, 15 maja (Pat). — Dziś notowania były następujące:

Table of Zurich stock exchange rates for various countries including Holland, New York, London, Paris, Mediolan, Prague, Budapest, Belgrad, Sofia, Bukareszt, and Wiedeń.

Notowania giełdowe w Paryżu.

PARYŻ, 15 maja (Pat) — Zamknięcie giełdy.

Table of Paris stock exchange rates for various countries including London, New York, Belgium, Spain, Italy, Switzerland, Sweden, Prague, Rumanja, and Wiedeń.

Urzędowa giełda gdańska.

GDANSK, 15-go maja (Pat). — Na dzisiejszym zebraniu giełdy gdańskiej notowano w guldenach gdańskich:

Table of Gdansk stock exchange rates for 100 marks, 100 dollars, and 100 Polish zlotys, including telegraphic transfer rates for Berlin, New York, Zurich, and Warsaw.

Przed nową płatnością podatku majątkowego.

Pierwsza rata będzie obliczana przez komisje szacunkowe.

W związku z nadchodzącym terminem poboru pierwszej raty podatku majątkowego...

Rozporządzenie to nakazuje komisjom szacunkowym zbadać w wszystkich zeznaniach o majątku...

Przy tem badaniu komisje mają się opierać na spisach płatników oraz na podstawie informacji, jakie posiadają o poszczególnych płatnikach...

Zeznania mają być przedewszystkiem zbadane pod względem formy, a więc w tym kierunku, czy płatnik należycie określił wszystkie części swego majątku...

Pod względem treści komisje mają zbadać, czy zeznanie płatnika zgadne jest z rzeczywistym stanem rzeczy i czy w zeznaniu został uwzględniony cały majątek płatnika i jego rodziny...

Jeżeli komisja stwierdzi w zeznaniu płatnika jakiegokolwiek brak i nieścisłości czy to pod względem formy, czy treści, winna zawiadomić o tem płatnika i naznaczyć termin, w którym winen on braki te i nieścisłości uzupełnić...

Jeżeli płatnik zastosuje się we właściwym terminie do wezwania komisji, to na podstawie jego dodatkowych zeznań będzie wymierzona mu prowizorycznie pierwsza rata...

Tym, którzy zeznań nie złożyli, lub złożyli je w terminie późniejszym, rata będzie obliczana na podstawie informacji, jakie posiada komisja...

Jeżeli ktoś zeznania nie złożył, uważając się za nieobowiązaniego do płacenia podatku majątkowego...

W tensam sposób mają postępować izby skarbowe przy badaniu zeznań i sprawdzaniu zeznań osób prawnych.

Po sprawdzeniu i uzupełnieniu zeznań komisja ustali dla każdego płatnika ogólną wartość jego majątku. Wartość ta jednak nie może przekraczać cyfry zadeklarowanej przez płatnika...

Od ustalonej w ten sposób wartości majątku oblicza się pierwszą ratę podatku majątkowego, która ma wynosić jedną szóstą część całego przypadającego podatku.

Komisje winny ukończyć swe prace przed 10 czerwca. Najpóźniej w tym dniu w myśl rozporządzenia każdy płatnik ma otrzymać pisemne zawiadomienie o wysokości wymierzonej mu pierwszej raty podatku majątkowego.

Od obliczenia pierwszej raty, uskuteczniłonego przez komisje, można odwołać się w terminie 14 dniowym do izby skarbowej, której odwołanie takie zatwierdza ostatecznie bez prawa dalszej apelacji.

Termin odwołania liczy się od dnia doręczenia zawiadomienia o wymiarze pierwszej raty. Odwołania składa się tej władzy skarbowej, która wymiar uskuteczniła.

W związku z tem dowiadujemy się, że komisje szacunkowe na terenie Łodzi od kilku dni rozpoczęły już intensywne prace przy sprawdzaniu i badaniu zeznań...

Wtorek 20-go maja r. b. godz. 8.15 wiecz. JÓZEF WITTLIN

wyłosi odczyt o BARBARZYNSTWIE w życiu i sztuce. Recytacje z poematów starobilońskich i starogreckich.

Bilety w sekret. Tow. Miłośników Muzyki Traugutta 1, od 6-8 wiecz. codziennie. 4787-1

7-o klasowa prywatna szkoła powszechna Marji Wesołkówny ul. Piotrkowska № 84

Sledzie Letnisko. szkockie 779-5 po cenie konkurencyjnej sprzedaje wszystkim

Czytajcie „Kurjer Wieczorny”

Do sprzedania 20 okien fabrycznych drewnianych oraz 40 okien domowych i 20 barjer mosiężnych.

TRAWY mieszanki z tychże, pod koberce dla parków na pastwiska, lakt. i t. p. polecają SKŁADY NASION L. JASINSKIEGO

Potrzebny współnik z kapitałem do założenia poważnego handlowego albo przemysłowego interesu.

Pensjonat pod „Gwiazdą” w Zakowicach tuż przy samym przystanku kolejowym.

